

Déli Hírlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZERDA, 1930 DECEMBER 3.
TIMISOARA—TEMESVAR, VI. ÉVF. 276. SZÁM

FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DR.

Megbukott a kormány

Mironescu állítólag már tegnap lemondott — Ismét kísért diktatura réme — Argetoianu előtérben koncentrációs kormánnyal — Kísérletezések új pártalakítással — Erdélyiek mellőzése

hirtétül terjedt el a hír tegnap esti órákban, hogy a kormány megbukott és Mironescu már be is nyújtotta a királynak lemondását. A lemondás híre nem nyert még megerősítést, azonban ha meg is érkezik a megerősítés, sehol nem kelt meglepetést. Már napok óta szinte a levegőben a kormány közeli bukásának lehetőségéről és ezt a lehetőséget csak sietősen Argetoianu volt liberális miniszter legutóbbi nyilatkozata. Argetoianu olyan kérdéseket érintett nyilatkozatában és olyan formában, mely csak felelős államférfiak, miniszterelnökök előjoga. A formában a nyilatkozat történet, olyan, hogy joggal kellett feltételezni, hogy a királyi hatalom tudtával és beleegyezésével került nyilvánosságra. Súlyt és jelentőséget különösen azáltal nyertek Argetoianunak a koncentrációs kabiné alakítására és a király valóperére vonatkozó nyilatkozatai, mert azokat a királyi hatalom eljöttje után tette.

Az érvelések és szepitkezések igyekeztek a helyzetet enyhíteni, azonban a kormány bukása megvan, az ellentétek a nemzeti parasztpárt egyes vezető tagjai között olyan nagyok, hogy azok áthidalására nem látszik lehetőség. Koncentráció lesz-e vagy diktatura, attól függ, milyen álláspontra helyezkednek az erdélyi politikusok. A koncentrációs kormányban ugyanis — az érvelések szerint — Erdély egyáltalán nem nyerne képviseletet. Goga távtávan rég megszűnt erdélyi lenni, nem tekinti magát annak ő sem, de az erdélyiek sem. Evvel a hatalmas parlament ellenzékkel szemben lesz-e a kormány vezető út, mint a diktatura, — a kérdés titka. A politika boszorkánykonyvában minden üstben forralnak valamit. Mi lesz, jó-e vagy még rosszabb, döntik a legközelebbi napok. Románia a legizgalmasabb politikai ország az országok között. Az előjelekből, a már nyilvánosságra került kombinációkból nyilvánvaló, hogy a Mironescu-kormány válsága akuttá lett. Kérdés, mikor jön a kormány módjában lesz-e a költségvetést megszavaztatni. Argetoianu volt miniszternek legutóbbi lapszámunkban közölt nyilatkozata robbantotta ki most nyílt formában a kormányválságot. A nemzeti

parasztpárt vezető köreiben nyomban megállapították, hogy annak éle az erdélyiek ellen irányult. A Patria, a nemzeti parasztpárt erdélyrészi hivatalos lapja írja, hogy az erdélyi képviselők nem lehetnek kulisszatologatól egyetlen kormánynak sem, mert az erdélyi képviselők erőt és tekintélyt képviselnek. A jelenlegi helyzetnek a konzekvenciáit le kell vonni és dönteni kell a magatartásuk kérdésében.

Az erdélyi képviselők, mielőtt a helyzet nem nyer tisztázást, nem szavazhatják meg a költségvetést, hogy a megszavazott költségvetés politikai előnyeit — már mások élvezzék.

Kolozsvári politikai körök nyíltan hangoztatják, hogy a pártok váltakozó egyeduralma tovább fenn nem tartható és jönnie kell az erős és egységes kéz kormányának. Erdélyben tehát már nyílt célzást tesznek a diktatúrára. Bukarestben azonban az összes politikai körök cáfolják a diktatura lehetőségének a hírét. Megállapítják, hogy a király nem hiva a diktatúrára, azt nem is akarja megvalósítani és továbbra is alkotmányos alapon kívánja az ország ügyeit vezetni.

A szocialisták éles bírálata a kormánnyról

A kamara tegnapi ülése bővelkedett izgalmas jelenetekben. Az első felszólaló Cuza, aki tiltakozik az ellen, hogy egy Blumenfeld nevű zsidó — Scrutator néven az Adeverul vezéreikkirója — az ülésében tartózkodott. Az csak azért lehetséges, mert Madgearu barátja.

Pop elnök: Tartózkodjék sértő kifejezésektől.

Cuza: Ez a zsidó barátja Ducának, Madgearunak, Sterének. Nem is tiltakoztam volna ellene, ha Popescu Stelian Madgearu nem utasította volna ki annak idején.

Percekig tart Cuza és Madgearu között a szóharc, majd Leon Lupista bejelenti, hogy a kereskedők tüntetése alkalmával azokat brutalisan és barbár módon bántalmazták.

Calinescu alminiszter: A kereskedők az ismeretlen katona

paradják, hogy a király nem hiva a diktatúrára, azt nem is akarja megvalósítani és továbbra is alkotmányos alapon kívánja az ország ügyeit vezetni.

Hogy a diktatura lehetősége nem kísért, annak bizonyítéka, hogy Argetoianu új pártot kíván alapítani. Az új politikai alakulat a rend-párt néven lépne fel a politikai küzdelemben.

Ebben a pártban mindazok a politikusok vennének részt, akik a legutóbbi királyi kihallgatásokon megjelentek. Az új politikai párt a régi pártok romjain épülne fel. Argetoianu ama nézetének adott kifejezést, hogy ez az új párt feltétlenül tért hódítana, mert a jelenlegi politikai pártok lejárták magukat, azokra az ország népe nem kíváncsi.

A koncentrációs kormány lehetőségéről már olyan komoly formában beszélnek Bukarestben, hogy tegnap kormánylistát is nyilvánosságra hoztak. A kormánylista, amelyet korportál-

nak, politikai kombináció eredménye csupán, azonban az érdekesség kedvéért közreadjuk.

- Miniszterelnök: Argetoianu.
- Belügyminiszter: Goga.
- Pénzügyminiszter: Manoiilescu.
- Hadügyminiszter: Condeescu.
- Kereskedelmi miniszter: Bratianu Grögy.
- Igazságügyminiszter: Junian.
- Földművelésügyminiszter: Garoflid.
- Munkügyi miniszter: Lupu dr.
- Közügyminiszter: Jorga.
- Közmunkaügyminiszter: Vaitoianu.

A kormányt is váratlanul érte Argetoianu nyilatkozata. Az e körül keletkezett helyzetnek legújabb fejleménye az, hogy Mironescu miniszterelnök és Popovici pénzügyminiszter tegnap délben kihallgatáson jelentek meg az uralkodó előtt. A kihallgatással kapcsolatban többféle verzió kering. Valószínű, hogy Mironescu az Argetoianu-nyilatkozat ügyében tárgyalt a királlyal. A kérdés állítólag a kormányra nézve kielégítő módon nyert elintézés. Argetoianu — hangsúlyozzák — a saját elhatározásából, az uralkodó hozzájárulása nélkül, tette meg nyilatkozatát. Más befentések szerint

Mironescu a kihallgatása alkalmával már be is nyújtotta a lemondását. A lemondás főoka abban keresendő, hogy Mironescu képtelen keresztülvinni azt a redukeiót a költségvetésben, amelyet az uralkodóval szemben vállalt.

A kormány tegnap este a legválságosabb óráit élte. A kamara ülése után a kormány értekezletet tartott, majd Mironescu miniszterelnök este újabb kihallgatáson jelent meg a királynál. A kihallgatás után a következő komünikét adták ki:

— Az ország magasabb érdekeitől vezéreltetve a kormány együttműködésre hívta fel az összes jószándékú embereket. Ezzel kapcsolatban olyan nyilatkozatok jelentek meg, amelyeknek különleges jelentőséget tulajdonítanak. A kormány az uralkodói bizonalom birtokában tovább folytatja működését.

A komünikéből kitetszik, hogy a kormány felajánlotta lemondását, azt azonban a király nem fogadta el.

Az utódállamok magyarságának legelső várát a Bánságban felavatták

Vasárnap reggeltől hétfő hajnalig vidám arcu, zsbongó magyarság nagy tömegeitől volt hangos a Magyar Ház. A fölavatási ünnepségre egybesereglett nemcsak Temesvár és a Bánság magyarsága, hanem eljöttek igen számosan a szomszédos megyékből és a messzi erdélyi helyekről is.

Dél előtt kilenc óraker a Magyar Párt intézőbizottsága tartott ülést a Magyar Ház harmadik emeleti próbatermében. Ambrózy Andor báró elnök megnyitó szavai után Veterány Viktor dr. ügyvezető alelnök meleg szavakban üdvözölte névnapja alkalmával Ambrózy Andor bárót, aki meghatottan mondott köszönetet. Azután Páll György dr. főtitkár olvasta föl terjedelmes jelentését a párt munkásságáról. A jelentést tudomásul vette az intézőbizottság. Szathmáry Lajos dr. oravicai tagozati elnök javasolta, hogy

a párt a közelgő népszámlálás

Meghitt névnap ünnepség

Az intézőbizottsága ülés után ugyancsak a harmadik emeleti próbateremben a Temesvári Magyar Dalárda meghitt ünnepsége folyt le, amelyet elnöke, Ambrózy Andor báró tiszteletére rendezett. Szenetra József elkészítette Ambrózy Andor báró életnagyságu sikerült mellképét és azt a dalárdának ajándékozta. A dalárda Szegő Ferenc országos kar-nagy vezénylete mellett kórust

A Magyar Ház felavatása

Az intézőbizottság és a Magyar Dalárda tagjai azután levonultak az első emeleti díszes nagyterembe, amelynek széksorait sűrűn töltötte meg előkelő és díszes közönség. Pont féltizenegykor nyitotta meg Ambrózy Andor báró a Magyar Ház részvénytársaság diszközgyűlését és a jegyzőkönyv vezetésére Páll György dr. főtitkár, hitelesítésére pedig Aczél Oszkár drt és Szappanos Gyulát kérte fel. Ambrózy Andor báró beszéde után Páll György dr. olvasta föl jelentését a Magyar Ház történetéről, majd Hajdu Fri-

A zsidóság nem felejt...

Azután következtek a különböző üdvözlések. Elsőnek Jakabffy Elemér dr. kamarai képviselő és a Romániai Magyar Párt alelnöke tolmácsolta a párt országos központjának és Bethlen György gróf országos elnöknek üdvözlését és hangsúlyozta, hogy a párt büszke a bánsági tagozatra. Kráuter Ferenc dr. képviselő a sváb-német népközösség üdvözlését, Nobel Sándor dr. az Erdélyi és Bánsági Zsidó Nemzeti Szövetség üdvözlését mondotta el és kifejtette, hogy a zsidóság sohasem feledi el, milyen kulturális értékeket kapott a magyarságtól.

Veterány Viktor dr. a bánsági magyar kulturális intézmények, Purgly László volt aradi főispán, aki

sal kapcsolatosan oktassa ki köriratban az összes tagozatokat a népszámlálás fontosságáról és egyidejűleg fektessen föl katasztert az egész bánsági magyarságról.

Skuteczky Miksa dr. indítványozta, hogy a párttagok vállaljanak önkéntes kulturális megadóztatást a különböző kulturális egyesületek és intézmények segélyezésére. Pogány László, Somolik Károly, Páll György, Veterány Viktor dr., Horváth Antal és mások hozzászólása után a javaslatot a kulturális bizottság elé utalták. Mihalovics István dr. indítványozta, hogy a választói jegyzékeknek decemberben történő kiadásakor a párt hasson oda, hogy mindazok a huszonegyedik életévüket betöltött magyarok, akik a választói névjegyzékekben nincsenek, oda bekerüljenek. Ambrózy Andor báró elnök zárószavaival az intézőbizottság ülése véget ért.

adott elő, amely után Horváth Antal ügyvezető elnök meleg szavakkal üdvözölte nevenapján Ambrózy Andor bárót, majd jelt adott az arckép leleplezésére.

Ambrózy Andor báró meghatva mondott köszönetet az ünnepségre és megfogadta, hogy a magyar dal és a Magyar Dalárda ügyét ezentul is a szívében fogja viselni.

gyes dr. a Magyar Ház részvénytársaság társelnöke mondotta el ünnepi beszédét.

A Magyar Ház — mondotta — nem pusztán téglának, habarcnak, cserépnek és vasnak az összerakélete, hanem szent szimbólum, jelképe annak, hogy a magyarság életére van hivatva.

Ez az első magyar kulturális utódállamokban. A magyar kultúrának és a zengzetes magyar nyelvnek a vára ez a ház, amelyre Hajdu Frigyes dr. szavainak befejezésével Isten védelmét és áldását kérte.

a beteg Barabás Béla helyett vezette Temesvárra az aradiak népes küldöttségét, Arad és Arad megye magyarsága, Parecz Béla dr. képviselő az aradi Kölcsey-Egyesület, Ambrózy Andorné báróné a Magyar Nőegylet, Takács Kálmán a Romániai Magyar Dalosszövetség bánsági kerülete, Matskássy Attila a kolozsvári egyetemen tanuló magyar ifjúság, Vuchetich Endre dr. a romániai magyar népkisebbségi sajtó, Pogány László a Magyar Párt ifjúsága és Skuteczky Miksa dr. a Bánsági Magyar Köz-művelődési Egyesület és a Müked-velők Szövetsége nevében mondott üdvözlő beszédét.

Páll György dr. főtitkár azután

fölvasta Bethlen György gróf országos elnök, Inczédi-Joksa Ödön országos ügyvezető elnök, Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök, Thury Kálmán dr. nagyváradai tagozati elnök, Pacha Ágost püspök, Bánfy Miklós gróf, Dózsa Endre, az Erdélyi Irodalmi Társaság elnöke, a marosvásárhelyi Kemény János Társaság, Barabás Béla képviselő, Hegedüs Nándor képviselő, Willer József képviselő, Klein Viktor gyapjuipari igazgató, Heller bankigazgató, ifj. Szana Zsigmond bankigazgató és mások üdvözlő iratait. Ambrózy Andor báró elnök mondotta el végül zárószavait, amelylyel a Magyar Ház részvénytársaság diszközgyűlése véget ért.

Délben félkettőkor a gyárvárosi

Magyar kulturdélután

Délután öt óraker a Magyar Ház első emeleti nagytermében a Kolozsvári Magyar Egyetemi Hallgatók Köre javára kulturdélután volt.

A díszes közönség, amelynek sorában ott volt Pacha Ágost püspök is, teljesen megtöltötte a termet, amelybe pótszékeket is be kellett állítani.

Sulyok István drnak nagy lelkesedéssel fogadott beszéde után Lant György egyetemi hallgató lendülettel szavolta Szávay Gyulának Házavatás című versét.

Első estély a Magyar Házban

Még a délutáninál is nagyobb tömeget vonzott a Bánsági Magyar Közművelődési Egyesület műsoros estéje. A közönség olyan nagy számban jelent meg, hogy a Magyar Ház első emeleti termében már mozogni sem lehetett és a rendezőség kénytelen volt a további jegyek kiadását beszüntetni, mivel több közönséget már nem lehetett elhelyezni a teremben.

Aki jelentős személyisége Temesvár és a Bánság magyar társadalmának, az mind ott volt a teremben, de ott voltak a magyar falvak képviselői is.

A műsoros estét bevezető beszéddel Kubán Endre szerkesztő nyitotta meg, aki az egyes számokat külön is bekonferálta. Meghatottan hangon köszöntötte a közönséget a Magyar Házban tartott első magyar est alkalmából majd fölvasta a Magyar Ház avatására írt ünnepi költeményét, amelyet a közönség zajos tapsal fogadott. Azután egymást követték a sikeres és sok-sok elismerő tapsot kiváltott műsorszámok. Bakos László hévvel szavolta el Ábrányi Emilnek A magyar nyelv című rapszodikus költeményét. Ambrus Sándor átérzéssel adta elő Várad Antalnak és Kun Lászlónak Petőfi a Hortobágyon című remek melodramáját. Franzen Böske olyan tüzzel, lelkesítő vi-harral táncolt toborzót, hogy azt meg kellett ismétlni. Brandeis József hegedűművész bámulatos

Mednyánszky-féle vendéglők kétszáz teritékes bankett v amelyen a bánsági magyarság ne-java és a vidéki vendégsereg vett részt.

Az első felköszöntőt, amelyen a résztvevők állva hallgattak meg, Ambrózy Andor báró mondta a királyra.

Azután sorra mondottak felköszöntőket Jakabffy Elemér dr. képviselő, Hajdu Frigyes, Holling Péter, Szappanos Gyula, Nikomusz Károly brassói evangélikus főesperes, Ambrózy Andor báró Bogma Miklósné, a Magyar Nőegylet ügyvezető elnökője, Sulyok István dr. kolozsvári la szerkesztő, Kabos Armin és mások. A bankettező társaság kedély hangulatban délután négy óráig maradt együtt.

Cziáky György tüzzel énekelte magyar nótákat, amelyeket Blaskovics-telepi magyar ifjúsági zenekar kísért bravurosan. Gyula János dr. lobogó lelkesedéssel szavolta el Sajó Sándor Magyaroknak lenni című költeményét Mierzinszky Baba pompá magyartáncszólóját a közönség megismételtette. A kulturdélután befejező száma volt ifj. Zöld Zoltán végvári nótaköltő saját szerzeményű dalbokrétaja, amelyet szerző énekel saját zongorakísérettel.

technikával adta elő Beethoven Menüettjét és Hubay Jenőné Csárdajelenetét, hogy még ráadás is kellett adnia. Süvege Aranka, ez a ragyogó hangú operaénekesnő, aki magyar dalokat énekel, a sok taps hatása alatt szintén megtölte előadását. Kubán Rózsi Farkas Imre és Alföldy László Czinka Panna című melodramáját, amellyel helyenkint hallgatóság szeméből könnyeket majd a szívekből lelkesedést vartott ki. Ezeket a számokat min bravurosan kísérte zongorán Joszt Géza. Gyönyörű szám volt a műsornak Mihályffy Emil népdalegyvelege, amely Kálló Géza zenekara mellett adott elő tomboló tapstól, tetszéstől kísérve, amelyek hatása alatt még pár népdalt adott elő. Utolsó számnak Kálló Géza zenekara előadta Rákóczi kesergőjét, amelye lelkesen megtapsolták. Kubán Endre végezetül arra kérte a magyarságot, hogy

valamennyi magyar kulturális előadást ilyen nagy számban látogasson, mert csak úgy éri el azt, hogy mások megbecsülik a magyar kultúrát, ha azt elsősorban maga a magyarság becsüli meg.

A műsor után következett a táncmulatság, amelyet ropogós csárdás nyitott meg. A közönség másik része, amelyik nem táncolt, levonult a földszintre a Magyar Nőegylet helyiségeibe.

Véres tüntetésbe fulladt bukaresti kereskedők tiltakozó kongresszusa

A Sfatul Negustoresce kereskedői szervezet országos kongresszusára véres tüntetésre hajlott. Vasárnap Bukarestben megtartott kongresszuson az összes vidéki kiküldöttek megjelentek és a gyűlés során erős kifakadások hangzottak a kormány adópolitikája, valamint a kereskedők panaszaival szemben tanúsított magatartása miatt. A kongresszuson határozati javaslatot fogadtak el, hogy tiltakozásuk jeléül a bukaresti kereskedők hétfőn, december elsején sztrájkot tartanak délután három óráig zárva tartják üzleteiket.

Egyben úgy döntöttek, hogy a kongresszust hétfőn folytatják. Amikor a vasárnapi gyűlésről a kereskedők szószólóik, elöljáróik már, hogy a hétfői nap nem mulik el simán.

Tegnap a bukaresti lakosság meglepetéssel vette tudomásul, hogy a főváros forgalma megbélelt és Bukarest utcái ünnepnap képét mutatták. A főútvonalakon mindenütt lehuzott üzletredőnyök és bezárt üzletajtók mutatták, hogy a bukaresti kereskedőtársadalom kitart a sztrájkhatározat mellett. Már kora reggel kereskedőkből alakult ellenőrző csoportok járták be a főváros utcáit ellenőrizni, vajjon minden kereskedő bezárta-e az üzletét. Több külvárosi kereskedő akadt, aki üzletét nem zárta be és az ellenőrző kereskedők kényszerítették ezeket az üzletek azonnali bezárására. Ez természetesen nem ment simán és egy déligyümölcskereskedőt saját üzletében megverték, úgy, hogy itt is, de több más helyen is a rendőrségnek kellett közbelépni.

A kereskedők azonban a rendőrséggel is szembeszálltak és három bukaresti kereskedőt letartóztattak, akiket a főkapitányságra vittek.

Ezalatt délelőtt tíz órakor folytatták a vasárnap megkezdett kongresszust. A szónokok részéről ismét erős kifakadások hangzottak el a kormány adópolitikája ellen és követelték, hogy a kormány készítsen el az egyenesadó reformját. Ekkor már megtudták, hogy a rendőrség három kereskedőt letartóztatott és ezért a hangulat még izzóbbá vált. Délben egy órakor befejeződött a kongresszus és ekkor a tanácskozáson résztvevő kereskedők csoportba fejlődve a főkapitányság elé vonultak, ahol hangosan tüntetve követelték a három letartóztatott kereskedő azonnali szabadlábra helyezését. Ez a demonstráció eredményhez is vezetett, mert a három kereskedő rövidesen elhagyhatta a rendőrséget. A kereskedők ekkor elhatározták, hogy a királyi palota elé vonulnak. Hangos kiáltozással és utcai tüntetés formájában indultak el a tüntető kereskedők a királyi palota irányába. Bukarest főútvonalain megállott a forgalom és az utca ugyanazt a képet mutatta, mint politikai tüntetés alkalmával. Ezalatt már a rendőrség is értésült a

tüntetésről és utját állta a tömegnek.

A karhatalom parancsnoka szétoszlásra szólította fel a tüntetőket, azonban a kereskedők tovább akarták folytatni útjukat, mire a rendőrség és a kereskedők között véres összecsapás támadt.

Ennek hevében Niculescu Ritz, a Sfatul Negustoresce elnöke és Andreescu bukaresti nagykereskedő súlyosan megsérültek úgy, hogy kórházba kellett őket szállítani. A tüntetők erre a Bulevardul Academian keresztül akarták a királyi palota elé jutni, itt azonban szintén csendőrséggel találták szemközt magukat, amely

a tüntetőket üldözőbe vette. Szinte leírhatatlan zavar volt az Academia-utcán és a menekülő kereskedők egy csoportja a belügyminiszterium udvarára szorult be. Délután két órakor a tüntetést megszüntették és több kereskedőt a rendőrség őrizetbe vett. Mihailache belügyminiszternek azonban jelentést tettek a tüntetésről, aki az újságíróknak a következőket mondotta:

— A kormány bármilyen tüntetést engedélyez mindaddig, amíg a tüntetők szembe nem kerülnek a törvénnyel. Ha ez bekövetkezik, amint az a kereskedőknél bekövetkezett, úgy a kormány teljes szigorúsággal lép közbe.

Nehézségekbe ütközik az osztrák kormányválság sima és gyors megoldása

Bécsben a Vaugoin-kormány lemondásával előállott politikai zűrzavar nem tisztázódik olyan könnyen, mint azt először hitték. Hétfőre várják már az Ender-kormány kinevezését, ami azonban mindeddig nem következhetett be. Schober volt kancellár blokkja ugyanis kitart ama követelése mellett, hogy az új kormányban a Heimwehr ne foglaljon helyet. Mások viszont ellenzik, hogy a kormányba Seipel és Vaugoin belekerüljenek. Ender azonban ragaszkodik hozzá, hogy úgy Seipel és Vaugoin, mint pedig a Heimwehr képviselője a kormányban helyet kapjon. Ender vasárnap és hétfőn délelőtt tárgyalásokat folytatott a Heimwehrrel, amely úgy határozott, hogy nem ragaszkodik ugyan ahoz, hogy Starhemberg hereg megmaradjon belügyminiszternek, azonban feltétlenül az új kormányban is magának követeli a belügyi tárcát.

Ender tárgyalásokat folytatott a keresztényszocialistákkal, akik kijelentették, hogy mélyreható intézkedéseket követelnek a gazdasági válság elintézésére, egyben pedig további hathatós küzdelmet követelnek az austromarxizmus ellen. Schober a belügyi tárcát előbb magának követelte, de aztán hozzájárult ahoz, hogy azt Ender tartsa meg a kormányelnökség mellett. Ebben az esetben Schober a külügyi tárcát venné át. Még nem lehet tudni, hogy mára a kormányválság elintéződik-e. Az elnapolt osztrák nemzetnácis különben ma ül össze és ezen az ülésen kell megválasztani az elnököt. Az egyes pártok tárgyalásokat folytattak az elnök személyére vonatkozólag, de eddig nem tudtak még megegyezni. Eddig két jelölt van és pedig a keresztényszocialista Elders és Ramek szociáldemokrata.

38 millió lei helyett egy banit sem fizettek ki december elsején a temesi köztisztviselőknek

A köztisztviselők, állami nyugdíjasok és mindazok, akik az államtól kapják fizetésüket, december elsejével ismét nem kaptak pénzt. A temesvári pénzügyigazgatóság pénztáránál nincsen elsejei sürgős-forgás, Serb pénzügyigazgatóhelyettes előszobája azonban tele van várakozókkal. Szegény iparosok, ágról szakadt emberek jönnek, kezükben szorongatják a végrehajtási határozatot és halasztást kérnek. Nem tudják az adót fizetni. Egy jómódu józsefvárosi iparos ezeröttszáz leire kér halasztást. Serb a helyzettel méltányos álláspontra helyezkedő főtisztviselő. Öt-tíz napos halasztások futnak ki a tolla alól.

Mit csináljunk? Egymás kezébe adják az emberek a kilincset. Pénzünk az van és mi szívesen fizetnénk. Azonban nem érkezett meg a pénzügyminiszteri utasítás, hogy az általunk bevételezett pénzeket felhasználhatjuk. Beszállítjuk a Nemzeti Bankba és ha jön az utasítás, akkor fizetünk. Ma ismét sürgősen Bukarestben a kiutalást, minden nap ezt tesszük és lehet,

hogy rövidesen megjön.

Temesvár városa és Temes megye köztisztviselőinek, katonatisztjeinek, katonaságának és nyugdíjasainak illetményei minden hónap elsején harmincegy millió leit tesznek ki. Ez a harmincegy millió lei meg is volna, azonban beszálítják a Nemzeti Bankba és várni kell mindenkinek. A harmincegy millió leit nem fizették ki, mult szombaton megkapták ugyan nagynehezen a rendőrök elmult havi fizetésüket, nem beszélve a tanítókról, akik végre nagynehezen az októberi fizetésükhöz jutottak. December elsején tehát Temesvár és Temes megye forgalmából hiányzott harmincegy millió lei. De nemcsak ez az összeg hiányzik, mert november folyamán a temesvári pénzügyigazgatóság központi pénztárának különböző állami intézmények részére szállított anyagok ellenértéke fejében huszonhárom millió leit is kellett volna kifizetni. A miniszteri utalványozások megérkeztek, pénz is volna, azonban szintén hiányzik a kifizetéshez szükséges utasítás.

Két heti fogház rágalmazás miatt a Chemarea szerkesztőjének

A kolozsvári törvényszék folytatta A verescu marsallnak Gruia a Bazil, a Chemarea kolozsvári folyóirat szerkesztője ellen indított sajtóperének tárgyalását. Gruia a Chemarea egyik számában Averescut különféle kitételekkel illette és többek között azt írta, hogy 1907-ben a parasztok ezreit lemészároltatta. A pernek kimondottan politikai színezete volt és az első tárgyaláson a marsall is megjelent. A törvényszék Lindmayer tanácsa tegnap délelőtt zsúfolt tárgyalóteremben és izgatott hangulatban hirdette ki az ítéletet. Eszerint a bíróság Gruia Bazilt sajtó útján elkövetett rágalmazás miatt két heti fogházra és három ezer lei pénzbírságra ítélte, azonban az ítélet végrehajtását felfüggesztette. Az ítélet megállapítja, hogy az újságíróknak nem sikerült az irottakat bebizonyítani. Ami azt a vádat illeti, hogy az Averescu-kormány lemondása napján tizenhárom millió leit a belügyminiszteriumban elkezeltek, ezt a vádat hivatalosan nem emelték és csak a tárgyalás folyamán került szóba, amiért ez alól a vádlottat felmentették. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a tábornok jogi képviselője súlyosbíttatásért felebezett, míg az elítélt újságíró a bűnösség megállapítása miatt jelentett be jogorvoslatot.

Vakmerő rabló fényes nappal behatolt egy lakásba

Tegnap Budapesten vakmerő rabló-támadás történt, amelynek tettese elmenekült és a rendőrség eddig minden erőfeszítés mellett sem tudta elfogni. Weisz László kereskedőnek a Vilmos császár-ut 40. számú házában lévő emeleti lakására tegnap délelőtt beállított egy harminc év körüli férfi és a cselédnél a házigazda iránt érdeklődött. Amikor meghallotta, hogy az nincsen odahaza, kijelentette, hogy egy fontos levelet hozott a számára, amelyet csak úgy hagyhat ott, ha a leány elismervényt ír alá. A cseléd erre készséggel ajánlkozott, mire az ismeretlen elővette zsebéből a ceruzáját. Aztán bosszankodva jegyezte meg, hogy a ceruzája eltörtött és megkérdezte, nem kaphatna-e kést, hogy azt meghegyezze. A leány megfordult és bement az előszobába, hogy kést hozzon. A munkásember utánament és amikor a konyhába ért, ott a kabátja alól hirtelen zsákot rántott elő, azt villámgyors mozdulattal a leány fejére huzta, majd a szerencsétlen teremtésnek többször erősen megszorította a torkát, a kezét hátrakötötte egy spárgával, majd nekilátott a lakás kifosztásának. Éppen az egyik szekrényt fessegette, amikor hazaérkezett a kereskedő. A rabló meghallotta a lépéseket és gyorsan kifutott. Az előszobában majdnem fellökte a hazatért kereskedőt. A rabló lefutott a Vilmos-császár-utra, ahol a déli tolongásban sikerült eltűnnie. A rendőrség a kapott szemleleírás alapján megindította a nyomozást a rabló kézrekerítésére.

Nőikalapok és szörmék

legelőnyösebben vásárolhatók

N. C. DANIEL, Temesvár
III., József-tér (Küttl-tér) 12
az udvarban levő gyárépületben

Déli
Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGY-
TÉR 4. SZÁM.

Telefon: 2-52, este 9 után 10
és 2-42.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Havonta 80, negyedévre 240, fél-
évre 450, évente 900 lei. — Kül-
földre: havonta 110, negyedévre
330, félévre 600, évente 1200 lei,
vagy egyenlő értékű valuta.

A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.

A Ripensia

sikeres szereplése Belgrádban

A temesvári Ripensia profi-
csapat tegnap Belgrádban ját-
szotta le első nemzetközi mérkőzé-
sét a többszörös bajnok BSK ellen.
A heves iramu mérkőzés a Ripen-
sianak csak félgyőzelmet hozott,
amennyiben 3:3 arányban eldöntet-
lenül végződött. Ideálisan szép
időben 3500 főnyi közönség előtt
játzott a két csapat. Az első fél-
időben teljesen a Ripensia uralta
a mezőnyt és a kitűnően játszó
Dobay a 18. percben megszerzi
a vezetést. A gól után a Ripensia
fokozza a tempót és szebbnél-szebb
támadásokat vezet a BSK kapu el-
len. A mindinkább kidomborító
Ripensia-fölény ellenére ered-
ményt csak a 44. perc hoz, amikor
Buza kettőre szaporítja a gólok
számát. A második félidőben a
BSK teljes erővel fekszik a küzde-
lembe és Cikics már az 5. perc-
ben megszerzi a BSK első gólját.
Váltakozó játék után újból Cikics
támad és kiegyenlít. A Ripensia
az egyenlítés után magára talál és
a 17. percben Schwartz ismét meg-
szerzi a vezetést. A BSK erősen
küzd a kiegyenlítésért. A bírő a
29. percben tizenöt méteres ofsaid-
ból elengedi Cikicset, aki berugja
a kiegyenlítő gólt. A hátralevő idő-
ben mindkét csapat erősen küzd a
győztes gólért, azonban az ered-
mény nem változik.

— A király távirata Pacha püs-
pöknek. Pacha Ágost temesvári
püspök szombati beiktatása alkalmából XI. Pius pápának, Károly királynak és Dolci bukaresti nunciának hódoló táviratokat küldött. A király nevében Dimitrescu magántitkár válaszolt, akit Károly király megbízott, hogy nevében mondjon köszönetet a püspöknek saját, valamint papjai és hívei nevében kifejezett hódolatáért.

— A temesmegyei tanítóegyesület temesvári fiókja most tartotta évi rendes tisztújító közgyűlését. A fiókköri gyűlés egyhangulag a következő tisztikart választotta meg. Elnök Petcu Valér, alelnök Giurgea Eutimie, jegyző Dumitrescu Emil, pénztáros Stoianovici Tódor, könyvtáros Jurma Pál. A megválasztott tisztikar nevében Petcu Valér elnök köszönte meg a bizalmat.

— A lugosi filharmonikusok hosszú ballgatás után ismét a közönség elé lépnek. A filharmonikusok elhatározták, hogy december tizenharmadikán tartják idei szezonnyitó hangversenyüket, amely iránt városzerte máris nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Magyar színészet Boksánban.

Jódy Károly igazgató társulata folytatja nagyszerű boksáni vendégszereplését. A társulat ma a Parsang tündére, szerdán pedig a Tommy és Társa operetteket játssza. Csütörtökön bucsuelőadásul a Gyurkovics lányok című operett kerül színpadra. A társulat Boksánból Resicára megy, ahol pénteken kezdi meg előadásait.

— Nem szüntetik meg a lugosi kereskedelmi iskolát. Costachescu közoktatásügyi miniszter tudvalevőleg több középiskolát beszüntetett. A napokban olyan híradások keltek szárnyra, mintha a lugosi felső kereskedelmi iskola további működését január elsejétől beszüntetnék. A lugosi kereskedelmi és iparkamara felterjesztést intézett ebben az ügyben a közoktatásügyi miniszterhez, ahonnan az a válasz érkezett, hogy a lugosi felső kereskedelmi iskola beszüntetéséről szó sincs és abban továbbra is rendszeresen szólnak az előadások.

— Magyar ovoda Resicán. Resicán — mint annak idején megirtuk — mozgalom indult meg egy magyar ovoda felállítására ügyben. Az ovoda már szeptember óta működik is a Pittner-féle házban, ahol azelőtt az állami elemi iskola volt elhelyezve. Negyven gyermek látogatja az ovodát, amelynek most érkezett meg a végleges engedélye. Az engedély megszerzése körül nagy érdemeket szerzett Iliescu Dániel oravicai tanfelügyelő.

* Schlosser Jenő kerámiai művészi karácsony kiállítását a Magyar Hitelbank épületében (volt Légrady könyvkereskedés) lesz december 3-tól 15-ig. A kiállításon főképp színes reliefek lesznek, amelyek ritkaságuk folytán megérdemlik a közönség látogatását. (Robbiák, Palisny relief.) Ezek a művészi kerámiai tárgyak a legkedvesebb ajándékok művészi értékükkel fogva s annak ellenére, hogy Schlosser-kerámia már a spanyol király otthonába is bekerült, olcsóságánál fogva még a mai rossz gazdasági viszonyok mellett is bárki számára megszerezhető.

— Anyakönyvi hírek. Születtek: Lescu Julia, Rigó István, Stefan Irén, Farkas Aurora, Comsa Edith, Schöffler Ibolyka és Bisza Ilona. Meghaltak: Rottmann Albert 64, Steiner Mór 67, Swirzina Terenc 68, Bohus Anna 39, Lukinich Ödön 63 és Liebermann Adolf 24 éves korában.

— Rendőrségi krónika. Lipován Áron huszonhét éves Dózsa-utca 9. szám alatt lakó csizmadia feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki távollétében álkules segítségével behatolt a lakásába és onnan több ruhát és 1800 leit lopott. Lipován kára 30.000 lei. A rendőrség megindította a nyomozást. — Mieu János Erőd-utca 1. szám alatti lakos megjelent a rendőrségen és előadta, hogy ismeretlen tettes az előszobában levő felöltőjét ellopta. Kára 5000 lei. A tolvajt keresik.

ANTIK BUTOR

HANI

speciális javítását, kiegészítését, valamint más butorok tisztítását és bármily stílusú butor berendezését olcsón, felelősség mellett vállalom.

JÓZSEFVÁROS, MEZO-SOR 3. SZÁM,
PREYER-UTCA VÉGÉN
Levelezőlap hívásra házhöz jövök.

Szenzációsan olcsó árak
a nagy karácsonyi vásár

alkalmával

WINTERNITZ

konfekció- és szőrmeáruházában

Telefon 906

Timisoara-Cetate, Lloyd-sor.

Telefon 906

— Előlépett detektív. Sciglie Jánost, a temesvári rendőrség bünyügyi osztályának nyomozó gynökét, december elsejével elsőosztályu detektívvé léptették elő.

— Ismét és újból a báziai vágány. Balta Koriolán dr. főpolgármester visszaérkezett Bukarestből. A főpolgármester kijelentette, hogy a báziai vágány ügyében Vidrighin Sztán vasuti vezérigazgatóval folytatott tárgyalásai és a vasut lemondott a vágány áthelyezésével kapcsolatosan utólag támasztott többletköveteléseiről. A báziai vágány áthelyezési munkálatai most már a legrövidebb időn belül megkezdődnek.

— Lelőttek és kiraboltak egy lugosi nyomdász. Lugos külső részein napirenden vannak a rablótámadások. Báló József huszonhárom éves nyomdász este nyolc órakor gyanútlanul hazafelé tartott, amikor a lugosi teksztilyár közelében két ismeretlen ember megtámadta és revolverből reálította. A golyó a szerencsétlen embert a hasán érte. Utána a banditák áldozatukat kifosztották. Bálót a lugosi kórházba szállították, ahol műtétet végeztek rajta, azonban sérüléseibe belehalt. A banditákat mindeztől nem sikerült elfogni.

Mikulás ajándékokban
dumping-árak
Somogyinál Lloyd-sor 11
Telef. 11-65

* Husz százalék kedvezmény jár a Déli Hírlap minden előfizetőjének és olvasójának, aki óráját vagy kronométereit Földessy Kálmán Dózsa-utca 43 (bemenet a Jósika-utcában) kronométerkészítőnél megjavíttatja. Földessy nevét a határokon túl is a legelőnyösebben ismerik, mint olyan emberét, aki nem mestere, hanem művésze szakmájának. Sikerült vele megállapodást létesítenünk, hogy aki a Déli Hírlap szelvényével nála jelentkezik, az a megállapított árból husz százalék kedvezményben részesül. Ilyen szelvények korlátlan mennyiségben állanak rendelkezésre előfizetőinknek és olvasóinknak a Déli Hírlap kiadóhivatalában. Minden egyes óra javításához külön utalványt adunk, mert csak így vehető igénybe a kedvezmény.

Vigyázz!
mert nem minden lémtűsűtő
Sidol

Egy hajó

HINDENBURGKOKSZ

● újból megérkezett ●
Legelőcsőbb napiárak

Ifj. Reiter Simon-nál

Timisoara, Küttl-tér

Telefon 2-38

FOGALOM

a közönség
körében az a
tisztaság, rend és
elbizonyosított
kiszolgálás, melyet

20% engedmény

adása mellett nyújtunk
ezen lépés előfizetőink.

Legelőcsőbban

nálunk étekezhet mert olcsó
árainkból külön kedvezmény-
képpen (P. 1:50-es menüt kivéve)

10%

engedmenyt adunk.

SEMMI

költsége sem az érkezéskor,
sem az elutazáskor, mert
szemben vagyunk a

Keleti Pályaudvarral

Magyaros vendégszere-
tettel várjuk családi
szállodánkban. Park
Nagyszállóda,
Budapest VIII.,
Baross-tér 10.
Szemben a Keleti Pályaudvar
érkezési oldalával.

"OLLA"
GUM.?"OLLA"
GUM.?

Ne kísérletezzen egészségével, ne
üljön fel hamis híreknek, kérjen Ön is
kimondottan eredeti "OLLA" óv-
szert, mely megóvja egészségét.

Eldöntetlen maradt a TAC-Kinizsi bajnoki mérkőzés

A múlt heti zivatar miatt félbezakadt bajnoki mérkőzések folytatását vasárnap bonyolították le.

TAC—Kinizsi bajnoki mérkőzés a hátralevő 50 perc lejárásán 1:1 arányban döntetlenül végződött. Az 50 perc lejárásán a csapatok barátságos jelleggel tovább játszottak és a barátságos küzdelem a Kinizsi 2:0 arányú győzelmét eredményezte. A Politechnica—Gyapjuipar mérkőzés folytatásán a Politechnika megtartotta az 1:0 eredményt és egy a két pont a Politechnika birkókába került. Az UDR—Banatul bajnoki mérkőzés elmaradt, mert Banatul igazolatlan játékosokat szerepeltetni. Miután a Banatul az igazolatlan játékos nélkül nem volt hajlandó a mérkőzést lejátsszani, a bíró a szabályok értelmében az UDR csapatát jelentette győztesnek. A két pontot tehát az UDR kapta. A csapatok azután barátságos mérkőzést játszottak, amely az UDR 4:2 (2:0) arányú győzelmével végződött.

A másodosztály

Rapid—Turul bajnoki mérkőzés 64 perc után a Rapid 3:1 (2:1) arányú győzelmével végződött. A Hajduc—Fratelia bajnoki mérkőzés a Hajduc 3:2 (1:1) arányú győzelmét eredményezte. A Vulturul Amatőr bajnoki mérkőzés eredménye 2:0 (1:0). A temesvári Tricolor vasárnap Lugoson szerepelt az LMTE ellen és 4:1 (1:0) arányban vereséget szenvedett.

Aradon

A bajnokság utolsó fordulójában az Aradban a Gloria nehéz küzdelem után 3:2 (3:1) arányban győzött az AMTE ellen. Az AAC—Unirea bajnoki mérkőzés 3:2 (1:1) arányban az

AAC győzelmével végződött. Az Olimpia a Vointa ellen 7:1 (3:1) arányban győzött.

Nagyváradon

a Törekvés—NAC barátságos mérkőzést bonyolítottak le és azon a Törekvés 3:1 (1:0) arányban győzedelmeskedett. Kolozsvárott az Universitatea—KMSC mérkőzés 2:0 (1:0) arányban végződött.

Bukaresti eredmények:

Makkabi—Venus 3:2 (0:2). Juventus—Principele Mihai 3:1 (1:1). Turda—Sportul studentesc 3:2 (2:1).

A budapesti

profiligázak vasárnap ismét megvolt a maga meglepetése. A vasárnapi bajnoki mérkőzések kiemelkedő eseménye az Ujpest—Hungaria mérkőzés volt, amely 2:2 (0:0) arányban döntetlenül végződött. A Ferencváros a Pécs—Baranyával mérkőzött és szép játék után 4:0 (2:0) arányban győzött. A két vidéki egyesület, a Bocskay és a Bástya Debrecenben csaptak össze és a küzdelemből 4:3 (3:2) arányban a Bocskay került ki győztesen. A III. Kerület—Budai 11 mérkőzés eredménye 1:0 (1:0). A Sabária vasárnap a Kispesttel játszott és a mérkőzés a Sabária 1:0 (1:0) győzelmét eredményezte.

A budapesti Vasas vasárnap Ujvidéken a Radnicki ellen 4:2 (1:1) arányban győzött.

A Patria—Kadima barátságos mérkőzésen barátságos incidens történt. Révész Rezső bíró, a Patria Tomaszek nevű játékosát kiállította, mire ez a bírónak ugrott és öklével kétszer arcába vágott. Révész a sportszövetség-nél tett feljelentésen kívül az ügyet bíróság elé viszi.

— **Poincaré a revizióról.** Poincaré francia miniszterelnök az Excelsior legutóbbi számában cikket írt a békerezvizioról. Azt írja, hogy Európában a legyőzött államok részéről mindinkább hangosabbá lesz a revizió követelése. Végül kénytelenek lesznek a győző államok is belemenni a revizióba, azonban kérdés, hogy a revizió meddig mehet és mi lesz a határa. Csak az a baj, hogy minden teljesített követelés után újabb követelések támadnak. A legyőzött államok végül is a békerezvizioról folytatott újabb és újabb követeléseik után hasonlítani fognak ahhoz a farkashoz, amelyről Dante nagy époszában Vergiliusz beszél, — amely mentől többet eszik, annál éhesebb lesz.

— **Bratianu György ekszpozéja.** A Bratianu György vezetése alatt álló liberális párt Brailában népgyűlést tartott és azon Bratianu György nagy politikai ekszpozét mondott. Vázolta Ferdinand király halála óta lefolyt politikai eseményeket és a jelenlegi politikai helyzetet. Ama nézetének adott kifejezést, hogy gyökeres rendszerváltozásra van szüksége az országnak.

— **Halálozás.** Lukinich Ödön nyugalmazott államvasuti főtisztviselő, hatvanhárom éves korában meghalt. Halálát felesége, nyolc gyermeke és kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése kedden, december másodikán délután öt órakor lesz az erzsébetvárosi temető kápolnájából.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelenti: Változóan felhős és ködös időjárás lassu lehüléssel, esetleg kisebb lecsapodással.

— **Külpolitikai tárgyalások.** Mironescu miniszterelnök kihallgatáson fogadta a bukaresti jugoszláv, utána pedig az olasz követet. Mindkét diplomatával a miniszterelnök külpolitikai kérdésekről tárgyalt.

— **Családi dráma.** Magdeburgban családi dráma játszódott le, amelynek egy öreg házaspár az áldozata. Thornung János hetven éves magánzó összeveszett nálnál öt évvel idősebb feleségével, majd baltát ragadt és az asszonyt több csapással megölte. Azután a folyóhoz szaladt és belevetette magát. Holttestét még nem fogták ki.

— **Párisi árvíz fenyegeti.** Páris egyes városrészeit árvíz fenyegeti. A Szajna a Marne áradása következtében erősen megdagadt és az alacsonyabban fekvő helyeken már kilépett medréből. A jelek szerint a kulmináció még csak egy-két nap múlva éri el tetőfokát.

Ön meg fogja csodálni kiállításunk szépségét

örülni fog olcsó árainknak. Kérjük tiszteljen meg vételkényszernélküli látogatásával. Legközelebbi hirdetésünk már néhány árat is tartalmaz.

Rosenthal lerakat
Temesvár, Lloyd-sor 3. szám

— **A feloszlott lugosi városi tanács körül.** A temesvári reviziós bizottságot amint azt megirtuk — a tagok többségének lemondása miatt feloszlatta a lugosi nagytanácsot és utasította a megyei állandó választmányt az új választás kiírására. A reviziós bizottság döntését most a bukaresti központi reviziós bizottsághoz megfellebbezték és mindaddig nem nevezhetik ki az ideiglenes bizottságot, amíg ebben az ügyben a végző döntést meg nem hozták.

— **Nyugalmazott plébános halála.** Grün Károly nyugalmazott aurélházi esperes-plébános, az ismert német költő és író, hetvenhat éves korában Perjámoson meghalt. Az elhunyt a Bánság szülője volt, Temesvárott végezte a gimnáziumot és a teológiát, pappá szentelve pedig a Bánságban fejtett ki áldásos tevékenységet. A német irodalomban jó hangzású nevet szerzett magának. Hónapok előtt ünnepelte pappá szentelésének ötven éves fordulóját. Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

— **Megerősített hatósági orvosok.** A közegészségügyi miniszterium a következő bánsági állami orvosokat, akik ezideig csak ideiglenes jelleggel töltötték be tisztjüket, állásukban végérvényesen megerősítette. Temesvárott az állami kórháznál Craciun György drt a nemiosztály, Corcán János drt a gégeosztály főorvosait, Vascan Demeter dr. ügyészségi orvost, Muntean János drt a temesvári rádiológiai osztály főorvosát. Továbbá Murarescu Trajan dr. lugosi ügyészségi, Nordlac Prizant dr. karánsebesi, Popovici János dr. resicai, Teicu János dr. oravicai kórházi orvosokat. Ezenkívül Ruva Liviusz dr., bozovicsi, Grozavescu János dr. teregovai, Pód József dr., folyai, Muntean Miklós dr., csenei, Dobrin Romulusz dr., obébai, Bojin Péter dr., óbessenyői és Lalescu Mihály dr., mehádiai hatósági orvosokat erősítette meg.

* A DELI HIRLAP BUDAPESTEN állandóan olvasható a dunaparti Bristol szálloda halljában.

— **Nyugdíjas magyar tisztviselők özvegyei elhatározták,** hogy kézimunkák gobelinek és képek árusításával foglalkoznak, hogy ezzel enyhítsék azt a sanyaru anyagi helyzetet, amelyben sanyalódnak. A mozgalom Nagyváradról indult ki és annak élén özvegy Krilgart Konrádné áll. Azok a nyugdíjas özvegyek, akik a mozgalom élén állnak, eddig több erdélyi városban fordultak meg és mindenütt nagy szeretettel fogadták őket és a Magyar Párt ajánlásával kereshették fel a magyar családokat. Remélhető, hogy most, amikor bizalommal jöttek Temesvárra, a magyarság itt sem zárkózik majd el a mozgalomtól.

Vásárolja a mi

pulowereinket
mert darabonként csak 125 leibe kerülnek
DUSCHNITZ árúháza Gyárváros

— **Beváltják az angol hadikötvényeket.** Londonból jelentik, hogy a négy százalékos angol hadikötvényeket januárban teljes értékükben beváltják. A kormány az ehhez szükséges hetvenöt millió fontot kincstári jegyek kibocsátásával szerezte meg. A hadikötvények adómentesek voltak, amíg a kincstári jegyek után a kereseti adót előre levonják. A kormány ezen a tranzakción félmillió fontot keres.

* Podlipny Gyula rajz- és festőiskolájába beiratkozni lehet naponta d. e. 10—1, d. u. 3—7-ig. Jenőherceg-u. 5., III. 11.

— **Viharok a tengeren.** Madridból jelentik, hogy az Atlanti óceán partvidékein nagy viharok dühöngenek és igen aggodnak a tengeren levő spanyol bárkák sorsa miatt. A La Corona halászhajó elsüllyedt és öt matróza a vízbe fullt.

Hatóságilag engedélyezett

végeladás

Üzletemet feloszlatom és a raktáron levő

ékszerek

e z ü s t

chinaezüst tárgyakat minden elfogadható áron

kiárusítom

DRACHSLER

Temesvár I., Mercy-utca 8

Helyiség azonnal olcsón kiadó!

Már csak

19

nap van

1930 december 21-én huzása
a 100 leies kolozsvári Mentő Sorsjegyeknek
Nyereményeket ALBINA BANK fizeti.

Főnyeremény 1 millió lei
Sorsjegy kapható Temesváron: trafikok, borbély-és más üzletekben.

Főbizományos: Reiter Ernő, Piata. Asanesti 4.
Vidéki rendeléseket 117 lei előzetes beküldése ellenében
Sorsjegyiroda Cluj, Str. Memorandului 16. eszközzi.

— A Nyugat december elseji számát M ó r i c z Zsigmond új szemek, új szavak, új igék c. írása vezeti be, mely minapi pozsonyi és prágai előadását tartalmazza. O s v á t Kálmán O s v á t Ernő gyermekkoráról ír, Farkas Zoltán Nemzetibb képzőművészetet?! címen mond kritikát művészeti politikánkról. Nyulászi János Pánik c. cikke mai gazdasági életünkkel foglalkozik. A szépirodalmi részben M ó r i c z Zsigmond Forr a bor c. regényének új fejezeteit, K o d o l á n y i János elbeszélését, E r d é l y i József és S á r k ö z i György verseit találjuk. Külön műmellékleten M e d g y e s y Ferenc Tóth Árpád-plakettjét és egy lovaszobrárt mutatja be a folyóirat. A szám ára 60.— lei. Negyedévi előfizetés 300.— lei. Főbizományos: Pallas Könyv és Lapterjesztő Vállalat, Cluj, Strada J. Ratiu A.

Karácsonyi ajándékok hölgyek részére
 Lorgnetták
 Punktróller
 Színházi láteső
 Rádió
 Zseblámpa
 Villanyos készülék szépségápolásra
 KECSKEMÉTI, Temesvár

— A súlyos megadóztatás ellen. A Temesvári Kereskedők Egyesülete választmánya D o r n h e l m Jenő elnöke mellett ülést tartott és annak keretében főleg az igazságtalan és súlyos adókievetéseket tették szóvá. A választmány elhatározta, hogy az igazságos megadóztatás érdekében küldöttségileg felkeresi B o c u Szevér kormányzót, akitől az adósérelmek orvoslását kéri. A választmány úgy döntött, hogy a túlzott utadó kivetések miatt a kormányzás revíziós bizottságához megfelelőbezi a városi költségvetést.

* A Palace-bár csodálatos szépségű helyisége estéről estére a vidám hangulat kiapadhatlan kuforrása. A gazdag izléssel berendezett bár műsora és a pompás P i a v a n D a t h szellemes konferálása, valamint a pattogó modern jazz bőven gondoskodik szórakozásról. Vasárnap délután öt órai kezdettel műsoros teadélután lesz. A bár lelkes művészcsoportja máától kezdve teljesen új műsorral mutatkozik be.

Ékszeresek

brilliáns, gyémánt és nemes kövekkel, ezüst, arany, kristályok, japán és más művészi márkás porcellánok, márvány és bronz műtárgyak hihetetlenül olcsón kaphatók.
S t e r n b e r g

— Villamosvasuti munkás halálos balesete. A városi villamosvasut kocsisarnokában tegnap reggel halálos szerencsétlenség történt. A szerencsétlenség áldozata B o l z a Gyula ötvenhat éves munkás, aki két villamoskocsi közé került és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy néhány óra múlva meghalt. Bolza Gyula éppen a pótkocsi előtt állott, háttal az egyik közeledő villamoskocsinak és így a nagy kődben nem vette észre a veszélyt. A közelgő villamoskocsi Bolzát odaszorította a pótkocsihoz. A szerencsétlen ember fájdalmas kiáltására a kocsit azonnal hátra vontatták és a súlyosan megsérült munkást ápolás alá vették, Bolza a szerencsétlenség következtében bordatörést és hátgerincelőrést szenvedett.

A modeljeivel szerelmeskedő tanár diákjai sztrájkba léptek és követelik a csábító felfüggesztését

A drezdai képzőművészeti akadémián harc indult meg a diákok és W r b a nevű tanáruk, a szobrászati szakosztály vezetője között. A diákok sztrájkba állottak és követelik a kultuszminisztertől, hogy függesse föl állásától W r b a titkos tanácsost és rendeljen el ellene szigorú vizsgálatot. Ennek az előzménye az, hogy néhány nap előtt a bíróság becsületsértésért az egyik diákot elítélte és a feljelentő éppen W r b a tanár volt. A bíróság csak kisebb pénzbüntetésre ítélte a diákot és az indokolásban kimondta, hogy a diák majdnem minden állítását be tudta bizonyítani. A diák

ugyanis azt állította a tanárról, hogy az a szobrászati szakosztály női modeljeit szerelmileg megszarolta és azokat, akik nem akarták előtte meghajolni, kitesse az osztályból és felmondással fenyegette meg őket. Előfordult, hogy egyik-másik nő, akivel szemben W r b a tanár visszaélt, anyává lett és kénytelen volt a tanár ellen apasági keresetet indítani. Ilyenkor a tanár kijelentette, hogy semmi köze nem volt ezekhez a nőkhez és azokkal valószínűleg a diákjai enyegelegtek. A diákok kijelentették, hogy nem látogatják az előadásokat, amíg W r b á t az akadémiáról el nem távolítják.

— **Eltűnt egy gavallér főszolgabíró.** Sz a b a d y Andor abonyi főszolgabíró napok óta eltűnt. Szabady nagy gavallér volt, aki nem szívesen tartózkodott az irodájában és így történt aztán, hogy három esztendő óta igen sok restanciája támadt. Emiatt számos polgárnak érzékeny kára volt és ezek feljelentésére most Szabady Andor ellen fegyelmi vizsgálat indult. Elkeseredésében Budapestre utazott és ott nyoma veszett. Azt hiszik, hogy Szabady Andor volt az az elegáns fiatalember, aki pénteken délben a Margit-hidról a Dunába ugrott és akinek holttestét eddig nem tudták megtalálni.

— **Három életunt nő.** Temesvárott három öngyilkossági kísérlet történt. Az egyik öngyilkosjelölt D á v i d Margit huszonhárom éves munkásnő, aki Háromkirály-utca 7. szám alatti lakásán aszpirinnel megmérgezte ma-

gát. A fiatal munkásnőt a mentők a kórházba szállították. Ugyancsak öngyilkosságot akart elkövetni H a l á s z Ferencné, huszonnégy éves asszony, aki kőszóda oldatot ivott. A fiatal asszonyt a mentők súlyos állapotban a kórházba szállították. A harmadik öngyilkossági kísérlet a Bonnáz-utca 19. számú házban történt, ahol G y ö r g y Katalin 17 éves cselédleány sáljával felakasztotta magát. Tettét azonban idejében észrevették és a mentőkkel a kórházba szállították. Állapota súlyos.

* **Vidékiek figyelmébe.** A józsefvárosi Tejivó- és uzsonnázó-csarnokban (Hunyadi-ut 16. sz.) Z s u z s i vezetésével, elsőrangú ebéd. 4 fogásos menü csak 30 lei. A mai keddi menü a következő: leves, töltött paprika, turós gombóc. Abonoma ebéd és vacsora 1500 lei!

PALACE-HOTEL

CERNAUTI, Str. Reg. Maria 18
 a város legelőkelőbb szállodája

Három év előtt épült a modern élet minden kényelmével, szobaárak mélyen leszállítva, borra való nincs, utazók külön kedvezményben részesülnek. Szoba, fürdő, teljes penzio á la carte étkezéssel 250.— lei.

ELBE I, ELBE II, ELBE III
 A legolcsóbb mindhárom Temesváron.

Harisnya, keztyű és selyemáru Ajándéknak Mikulásra kötöttáru Nagy választékban a legolcsóbb gyári árakban Az ELBE Harisnyaházakban, Temesvár-Józsefv. és Gyárváros.

BRISTOL-SZÁLLODA Budapest

legszebb pontján, a DUNA-PARTON

Uj vezetés mellett ajánlja:

Előkelő, patinás szállodájának gyönyörű szobáit a mai gazdasági viszonyoknak megfelelő polgári árak

Egy ágyas utcai P. 10—16-ig udvari 6—10

Két ágyas utcai dunaparti 24—40

Két ágyas utcai 20—24 udvari 15—18

A jobb szobák árai fürdőszobával értendők. Minden szobában hideg- és melegvíz, telefon és rádió.

ÉTTERMI ÁRAK:

Komplett reggeli kávé v. tea v. kakao egy tojással, vajjal és jam-el P. 1.20

Kitűnő ebéd vagy vacsora P. 2.40

Kitűnő ebéd vagy vacsora menü előtellel P. 4.—

EZEN LAPRA

hivatkozással a szobaárakból külön engedmény. Szobarendelés lehetőleg 2—3 nappal előbb eszközölnöd.

Bristol-szálloda szobáiból és terraszszáiról a leggyönyörűbb kilátás nyílik a Dunára és a budai hegyekre.

Gyárvárosi „APOLLO” mozi: Ma és a következő napokon megy a 100%-os éneklő, beszélő filmsláger:

A kék angyal

Főszerepekben: Emil Jannings, Marlene Dietrich. Monopol: Matador-film, Brasov.

A „FILT”

LUXUSCIPOGYÁR R.T. igazgatósága elhatározta, hogy gyártmányait

„GERŐ”-féle

lerakatában

dec. 1-től 31-ig bezárólag

20% engedménnyel

árusítja

Rádió

Szerda. (December 3.) Budapest.
 óra 15: Az államrendőrség zenekara hangversenye. 9 óra 30: Hírek.
 óra 45: A hangverseny folytatása.
 2 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12 óra 5: Déli hangverseny Erdélyi Blanka (ének) és Setéfy György (hegedű) közreműködésével.
 2 óra 25: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása. 1 óra: Pontos időjelzés és időjárás jelentés. 3 óra: Árvilághírek. 4 óra: Ifj. Hegedűs Sándor novellái. Felolvassa a szerző. 5 óra 25: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. 7 óra 30: A budapesti operaház előadásának közvetítése. Boris Godunov című dalmű négy felvonásban. Az előadás után az első honvédgyalogezred zenekerének hangversenye a Royal szállóból. **Bécs.** 11 óra: Gramofonzene. 3 óra 20: A Geiger zenekar délutáni hangversenye. 7 óra 35: Mendelssohn-duett, közreműködnek Edeth van Aush operaénekesnő és Preusz Artur kamaraénekes. 8 óra 30: Tarka est. 10 óra: Orgonahangverseny. 10 óra 30: Gramofonzene. **Breslau.** 8 óra 45: Szórakoztató- és tánczene. **Belgrád.** 4 óra: Gramofonzene. 5 óra 30: Délutáni hangverseny. 8 óra: Szimfonikus hangverseny. 10 óra 20: Gramofonzene. **Bukarest.** 7 óra: Gramofonzene. 8 óra: Hegedű szólók. 8 óra 45: Román dalok. 8 óra 15: Zongorahangverseny. **Langenberg.** 9 óra 10: Opera és operett részletek, utána tánczene. **Leipzig.** 7 óra 30: Katonazene. 9 óra 50: Operaáriák. 10 óra 45: Szimfonikus hangverseny. **Morva-Ostrau.** 6 óra 20: Gramofonzene. **Milánó.** 5 óra: Gramofonzene. 7 óra 30: Esti hangverseny. 8 óra 30: Tánczene. 10 óra: Szimfonikus hangverseny, utána jazz-band. **München.** 7 óra 35: Verdi Álarcsból című nagy operájának előadása, utána tánczene. **Prága.** 8 óra: A cseh filharmonikusok hangversenye. **Róma.** 5 óra: Ének és zenehangverseny. 8 óra 32: Tánczene. 9 óra 5: Szimfonikus hangverseny. **Toulouse.** 7 óra 30: Tánczene. 8 óra: Dalok. 9 óra 30: Operett részletek. 10 óra: Kávéházi zene.

Mozi

Mozi mai műsora.

Forum: Hai-Tang. (Beszélő film.)
 Belvárosi mozi: Két arab lovas.
 Gyárvárosi mozi: A kék angyal. (Beszélő film.)
 Erzsébetvárosi mozi: Hazaárulás.
 Mehalai lozi: A gálans kalandor.

Napa és mosóbőrkeztük kötöttárak

legnagyobb választékban
WILIAM WEISZ si FIUL
 Löffler-palota

Ha szép akar lenni,

használja **KULKA**-féle lilliom-tejkrémet, lilliom-tejszappant, lilliompuvert, 3 szíjben. Kapható kizárólag **KULKA** Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas”-hoz Belváros, Szent György-tér

Közgazdaság

Négy év múlva kerülhet sor a temesvári automata telefonközpont létesítésére

Január elsején — miként megírtuk — a Morgan-féle amerikai pénzcsoport finanszírozásával megalakult új telefontársaság veszi át a romániai telefont. A telefonügyet tíz kerületi igazgatóság fogja vezetni. Az elsőt, a bukarestit, Ghilezan János, a temesvári postaigazgatóság műszaki osztályának volt vezetőjére bízták, a temesvári telefonigazgatóság vezetője pedig Dittrich Emil, a műszaki osztály jelenlegi vezetője lesz. Hatáskörébe tartoznak Temestorontál, Arad, Krassó, Szörény, Hunyad és Mehédiati megyék. Dittrich Emil, aki most tért vissza egy heti bukaresti tartózkodásáról, ahol a társaság vezetőségével folytatott tárgyalásokat, ezeket mondotta a Déli Hírlap munkatársának:

— Azoknak, akiket egy-egy telefonkerület vezetésével megbíztak — és így nekem is — az a feladatunk, hogy elsősorban lehetővé tegyék, hogy az átmenet minden zökkenés nélkül menjen végbe. A társaság a telefondíjakat nem fogja emelni, mindazonáltal nem akarja, hogy a telefon a jelenlegi szomorú állapotában megmaradjon. A telefon modernizálásához tartozik, hogy Temesvár és Bukarest között földalatti kábel lesz fektetve, ezenki-

Kereskedők kongresszusa Temesvárott. Az erdélyi és bánági kereskedők kongresszusa Temesvárott december tizennegyedikén lesz. A kongresszuson felvetik a kérdést, vajjon a modern kereskedőnek a jelenlegi súlyos helyzetben új gazdaságpolitikát kell-e magáévá tenni. Továbbá fontos pontok szerepelnek napirenden, mint a kereskedelem szerepe a kiviteli forgalomban, a kereskedelem és gyáripár egymáshoz való viszonya, a kereskedelmi alkal-

vül pedig az összes hálózatokat átszereljük. Azután jön a készülékek és telefonközpontok kicserélése. A telefon teljesen amerikai rendszerű lesz. A központokat mindenütt automata központokká cserélik át és ezt a munkát természetesen ott kezdjük, ahol a központok jelenleg már a legtűrhetőbb állapotban vannak. Minthogy a temesvári központ aránylag még jó karban van, a temesvári automata központ építésére csak 1934-ben kerülhet a sor, míg ezzel szemben az aradi automata központot már 1932-ben fogjuk megcsinálni. A telefon helyiségei egyelőre a postán lesznek, később Temesvárott külön telefonpalota épül és a nagyobb városokban és községekben szintén saját hajlékai lesznek a telefontársaság számára.

A telefontisztviselők — mint azt a Déli Hírlap már megírta — megtartják szerzett nyugdíjjaikat, azonban a telefontársaság rendelkezése alá kerülnek, amely őket belátás szerint fogja áthelyezni. A temesvári telefontisztviselők, kezelői és műszaki hivatalnokai mind a helyükön maradnak. A kisebb helységekből a telefonkezelést ezentúl is a postamester fogják ellátni, akiknek fizetéséhez a telefontársaság is hozzájárul majd.

mazottak munkanélkülisége, végül a kereskedők nyugdíjintézetének kérdése. Valószínű, hogy a temesvári kongresszusra utazó kereskedők kedvezményes vasuti jegyet kapnak és ebben az irányban most folynak a tárgyalások.

Elintéződött a játékkártyák ügye. A temesvári kávéháztulajdonosok hosszas utánjárás után tegnap délelőtt végre megkapták a játékkártyákat. A temesvári jövedéki hivatallal meg le-

hetett értetni, hogy Erdélyben és a Bánágban a vendéglősök és kávéosok nem kötelesek a törvényszéknél bejegyeztetni cégüket. Azonban meglepetést keltett, hogy egy magyar kártya csomagja az eddigi 152 lei helyett 182 leibe kerül. A kártyákat, amelyeket már nem lehet használni, a jövőben a kávéháztulajdonosok a jövedéki hivatalnak beszolgáltatni kötelesek. Ha ezt elmulasztják, úgy a kártya árának tizszeresét fizetik büntetésképpen.

Munkásszervezetek kongresszusa. A bukaresti munkásszervezetek a munkanélküliség ügyében nagygyűlést tartottak. A gyűlésen Mirescu szocialista képviselő és még több szocialista vezér szólalt fel. A felszólalók megállapították, hogy a kormány nem viseli gondját kellő mértékben a munkanélkülieknek. A gyűlés elhatározta, hogy emlékiratban tárja fel a kormánynak a munkanélküliek súlyos helyzetét.

A sör árának leszállítása. A vendéglősök és kávéosok mozgalmat indítottak a sör árának csökkentésére, hogy így a fogyasztást emelni lehessen. Erre vonatkozólag december 3-án Kolozsvárott tárgyalások lesznek a sörkartell és a vendéglősök és kávéosok országos szövetsége között. Temesvárról ezen a tárgyaláson Mednyánszky István, Kemény Béla és Mayer Lajos vesznek részt.

A jelzálogkölesönök rendezése. A jelzáloghitellel megterhelt ingatlan-tulajdonosok kongresszust tartottak és úgy döntöttek, hogy küldöttségileg keresik fel Mironescu miniszterelnököt, valamint Junian és Popovici minisztereket és kérik a jelzálogkölesönök ügyének rendezését. Elhatározták továbbá, hogy parlamenti akció keretében a nyilvánosság elé viszik ügyüket.

Az ameriai munkanélküliség. Washingtoni jelentés szerint a kongresszus gazdasági és pénzügyi bizottsága foglalkozik egy millió dolláros Prosperity-kölesön előkészítésével. A kölesönt a munkanélküliek számára teremendő munkaalkalmak létesítésére használják fel. Ezzel több száz munkanélküli jut munkához.

Devizák árfolyama. Zürichben a lei 306.36, Párisban 15.15. Mai árfolyamok a következők: angol font 817.50, dollár 168.40, hollandi forint 68, dinár 2.99, francia frank 6.6250, olasz lira 8.8250, cseh korona 5, német márka 40.18, osztrák schilling 23.74, magyar pengő 29.48, svájci frank 32.68, belgas (öt belga frank) 23.49.

A budapesti tőzsde jegyzései. (December 1.) Leszámitolóbank 85.8, Kereskedelmi Bank 101.8, Angol-Magyar Bank 72, Magyar Hitel 65, Pesti Hazai 170, Drasche 101, Csáky-Prackfalvi 10, Urikányi 80, Rima 52, Salgó 32.15, Általános Köszén 458, Beocsini —, Nasici 100, Spodium —, Szikra —, Ganz-Danubius 60.7, Magyar cukor 85.25, Déleukor 91, Lipták —, Egis 9.5, Nóva 27.11, Temesvári Szesz 27, Temesvári Sör —.

FROTA

képkeretgyár

Temesvár-Gyárváros (a Turul-al szemben).
 Képkerekezési osztály.
 Keretezésre elvállal képeket, fényképeket és gobelineket.

Feltűnően olcsón vásárolhat a

„RATA”
 konfekciónál

Józsefváros, Kossuth Lajos-utca 13

szőrmebundát,
 leányka-, női-, férfi-
 és fiu-téli kabátokat
 és ruhákat

Hitelbe: 24 hét vagy 6 óra

Apróhirdetések

Egy szó ára három lei, vastagabb betűvel öt lei, legkisebb apróhirdetés harminc lei.

Az este hat óráig behozott apróhirdetések másnap reggel már megjelennek, az este hat óra után beküldött apróhirdetések másnap reggel csak husz százalék felárral jelenhetnek meg, vagyis ebben az esetben a legolcsóbb apróhirdetés ára harminchat lei.

A hirdetési díj minden esetben előre fizetendő, mert a számlakirás és pénzbeszedő elküldése költséggel jár.

Mindazoknak, akik állást keresnek vagy akik elfoglalható állást hirdetnek, apróhirdetését ötven százalékos kedvezménnyel közöljük. Tesszük ezt, hogy a nagy munkanélküliség közepe az állásközvetítést olcsóbbá tegyék. Az ilyen állásközvetítő hirdetés ára tíz szög tizenöt lei.

Jeligés hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jeligével ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni.

Józsefvárosban apróhirdetéseket eredeti áron felvesz a Déli Hírlap részére: March-trafik, Küttel-tér 1.

A Gyár városban: Kardos-trafik, Kossuth-tér, Gránátos-utca sarok. Török József reklám és hirdetési vállalat, Kossuth-tér 3. I. em. 3.

Alkalmazás

Főzni tudó mindenek jó bizonyítványokkal azonnal felvétetik. Löffler Gézané, 1, Löffler b-palota. (3220)

Állást keres

Varrónő! 70 leiért házakhoz ajánkozok. IV. ker., Zöldpászit-utca 27. Brusztné. (3212)

Ruhatárost óvadékkal felvesz Terminus-kávéház, (3215)

Adás-vétel

Hálószoba sodronybetéttel együtt, konyha butor, asztali tüzhely, függőlámpa olcsón eladó. 1., Lenau-tér 1. II. em. jobbra. (3197)

Alkalmi vétel! Fekete férfi telikabát és rövid szörmebunda, philodendron, aspidisztra kokus szőnyeg, játékok olcsón eladók, Erzsébeváros, Irányi u'ca 1. szám, ajtó jobbra. Begaszanatórium mellett. Délután 3-6 óráig. (3204)

Radiócikek A-tól Z-ig PHOBUS-nál kaphatók a legolcsóbban

PHOBUS

Temesvár, Str. Brătianu (Uri-utca) 2
Telefon 13-32

Lakás

Lakás kiadó azonnalra. Áll: két szoba, konyha, speiz, pince, villanyvilágítás, kert. Havibér melléklettel együtt lei 1500. Cim a kiadóban. (3195)

Ház, üzlet és korcsma Sztancsófalván Rékás mellett, berendezésel együtt olcsón bérbeadó. Érdeklődni lehet: Erdő-utca 3. az üzletben. (3202)

Betyárok szeretője

— A Déli Hírlap eredeti regénye —

Írta: OEXEL RÓNAY MIHÁLY báró.

(Minden jog fentartva)

1. folytatás

Öt esztendő után végleg elengedték neki a raboskodást. Feleségével és két hejdon leányával beköltözött Szögedébe az Oskola-utcai házába, a susányi birtokot meg elosztotta intézésre két fta közt. József a templommal átelleni, Sándor az ellenkező oldalon urilakba költözött. Portáikat magas sövénykerítés választotta el egymástól, a régi udvarház pedig József telkén alsóháznak maradt meg.

Tippany Örzse, időközben nagy leánnyá serdült. Vele magával nem igen történt semmi különleges.

Velnökön volt háromszor-négyszer, az utolsó öszön bentjárt a falu fél lakoóságával fehér ruhás leánynak a városban Szögedében, a nemzeti urat kiszabadulása örömeire köszönteni. Tenyeres talpas fehérrép lett. Szorgalmasan végezte a mezőn meg a ház körül a teendőket és úgy bírta a másfélmérős gabonaszakot, mint akármelyik markos legény. A szépség ugyan nem bántotta, ámde takaros volt és fekete ragyogó szemében valami titokzatos láng tüze égett.

Susányi Sándor hamarosan asszonyt hozott a házához. Bátyja, József egyelőre nőtlen maradt és háztartását egy idősebb özvegyasszony, Gulácsi Józsefné vezette.

Abban az időben javában állott még a betyárvilág. Hasztalanul üldözték a törvényt, hasztalanul vonultattak katonaságot is ellenük, nem bírtak fölbiük kerekedni, mert a nép pártjukat fogta és szállást adott nekik minden bokor. Urat, parasztot nem bántottak, megszorultságukban kértek tőlük lovat, élelmiszereket, de kölcsön. Hajlékot, támogatást nem kerestek náluk, nem akartak maguk helyett bajba keverni ők senkit. Hanem a kereskedőket, főképpen az idegen utasokat megsarcolták. Jaj volt annak, aki ellenszegülni merészkedett, aki pedig éppen feljelentést kockáztatott meg ellenük, okvetlenül halállal lakolt érte.

A betyárok külön bandákban éltek, de azért titkos összeköttetés és hirszolgálat állott fenn köztük. Egymás ellen nem cselekedtek úgy, hogy akit egyszer pártfogásába vett valamely banda, nagyobb védelem

alatt állott, mintha maga a kerületi kapitány csendbiztosával őriztette volna őket. Minden bandának meg volt a maga működési területe, csupán Rózsa Sándor szegénylegényeinek volt szabad birodalma az ország egész délvidéke, amiért ők voltak a legnagyobb, legelőkelőbb és a legvitézesebb banda. Ezt a szabadságharc alatt is bebizonyították. Mint szabadcsapat nekiszárguldtak a huszárkapitányi rangra emelt Sándor vezetése alatt az ellenségnek, pisztolyaikat rá-sültötték, karikásaikkal vágták, fokosaikkal szabdalták, ahol érték. El is ösmerte fejedelmének minden betyár Rózsa Sándort, ha egyébként nem is függött másképpen tőle.

Olykor Susákon is hallatszott, hogy benne betyárok jártak volna, bár tulajdon szemével senki fia nem látott belőlük soha egyetlen egyet sem. Rebesgették, mintha a marosi révészek, halászsok, maga a Bujdosó-csárda csaplárosa tartának fenn velük cimboraságot... az csak olyan bizonyos sejtés mara...

Egy nyári este vacsora után Susányi József egyedül szivta hosszúszerű pipáját az ebédülőben, mikor azzal rémüldözött be Gulácsiné, hogy az alsóházból feljött hozzá Bako Jóska az udvaros és üzenetet hozott egy szegénylegénytől.

Mikor aztán Bako Jóska gazdája előtt állott, suttogva jelentette, hogy az előbb benyitott hozzá egy szürös-ember, azt mondta, Rózsa Sándor csapatának tagja, perzekutorok vannak nyomukban, azért négy lovat elvisznek az istállóból. Harmadnapra éjjelkor megtalálják a dedényszegi dülőben, a nagynyárfánál, csak ki-ijjenek oda értük. Ezenkívül egy kis kenyérrre, szalonnára, borra, paprikára van szükségük.

Susányi József azt felelte, hogy a törvény ellen nem vékezhet, azonban se nem lát se nem hall, a lovakért meg okvetlenül odakint lesznek.

Bako Jóska az alsóházhhoz visszajérve körülnézett, aztán kinyitotta az éléskamra ajtaját, lefeküdt az eresz alá és fejestől belegöngyölközött fekete szürje darócába. Bármikor megmerhetett rá esküdni mit sem látott, mit sem hallott.

Reggelre kelve hiányzott négy párpa az istállóból, de — harmadnapra ott állottak a nagynyárfánál, finom szénát ropogtattak és a szőrük tündökölt a tisztaságtól.

Néhány héttel később learattak, utána pedig hozzáfogtak a nyomtatáshoz. A körtvélyesi nagymajorban éjszakára legelőre ponyvázta ki a lovakat, a nyomtatók meg lefeküdtek a szérü közelébe, aludni. Maga Susányi József is leheveredett egy zsup szalmára, mellé támasztotta golyóra töltött vadászfegyverét és azonnal elszenderedett. De igen hamar felébredt az álmából egy idegen hang:

— Jóestét adjon az Isten, tekintetes uram!

Gubás alak állott előtte a hold fényében. Susányi a fegyverhez kapott: — Ki vagy? — kérdezte és talpra ugrott.

— Tegye le az ur azt a puskát, — szólott amaz — ha bántani akartam volna, már egy órája megtettem volna. (Folyt. köv.)

Apróhirdetések

Különbejárato

butorozott szoba 2-3 fiatalember részére teljes ellátással december 15-re kiadó. IV., Küttel-tér 1. I. em. 3. (1143)

Kiadó

csinosan butorozott szoba uricsaládnál esetleg ellátással. Cima kiadóban. (1622)

Kiadó

2 utcai szoba, előszoba, konyha, melék helyiségekkel azonnalra vagy január 1-ére. Erzsébetváros, M. Uj-ki-u. 22. Zuzél-ház. (3216)

4 szobás modern

családi ház kerttel azonnal kiadó, esetleg 2-2 szobás lakásra osztható. Ugyanott egy jóka ban levőkutszivattyú és önfűtő furdőkád megvételre kerestetik. Közelebbit Banca Agrara pénztáránál, Dóm-téren. (3217)

Családi ház

a Munkás telepen január 1-ére kiadó. Érdeklődni Leczky, Munkás-telep 118. szám alatt. (3218)

Kiadó

egy és két szobás, konyhas szuterén lakás. Ugyanott házmester kerestetik. IV., Szilágyi-u. 18, régi (3221)

Különtéle

Autótulajdonosok figyelmébe!

Hengerköszörű és furatonként Lei 200. Aluminium dugattyukészítés darabonként Lei 250.

Garantált precíz munka!

ROMY

autójavítóüzem

IV. ker., Csillag-utca 60. sz.
Telefon 16-51

Erdei Mihály

névre szóló pirosigazolvány elveszett. Megtalálója a rendőrségen adja le. (3211)

Elveszett

egy irattárca Dobay István névre szóló személyazonossági- és soffőrigazolványval. A megtaláló a rendőrségen adja le. (3213)

Don Ecaterina

névre szóló pirosigazolvány elveszett. Megtalálója a rendőrségen adja le. (3214)

Vállalok

eladásra ezüstöt, ékszert, müszert, hangszert, festményt, kézimunkát, porcellánt, prémet és szőnyegét. Bijou commissio, Baross-u. 3, I. em. 8 (3210)

INGYEN

kap minden vevő

karácsonyi ajándékot

aki 500 leiért vásárol

PETRI E. szőnyeg-lerakatában

Österreicher sütődéje mellett. Mielőtt vásárol, győződjön meg a mi konkurrenciamentes árainkról!

Nagydisznódi gyapjuszőnyeg 200/300 800 lei	Viaszkosvászon 90 cm. széles I-a	minőség 70 lei
Oltomántakaró (karamáni) 600 "	" 110 cm széles I-a	minőség 84 "
" I-a velurplüss 1050 "	" 120 cm széles I-a	minőség 98 "
Agyelő szőnyeg rojtjal 75 "		
Függönyök, garantált mosható 160 "		
Perzsaszőnyeg 1800 "		

Velour „ komplett nagyság 1700 „ Kézimunka sztórok nagy választékban 420 „ Paplanok divatos mintákkal, mérték szerint is, törülközők, konykaruhák, háziipari dolgok, fálvédők és szép, olcsó műkötagyak.

Nyomatott a „HELICON” Bányati Nyomda Részvénytársaságnál, Timișoara.